

MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA

mellett működő
TELJESÍTÉSIGAZOLÁSI SZAKÉRTŐI SZERV

1054 BUDAPEST, SZABADSÁG TÉR 7.

E-MAIL tszsz@mkik.hu

Tájékoztatás a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv működéséről és javaslatok a szükségessé vált jogszabálmódosítások tárgyában

Az **azonnali jogvédelmet eredményező, teljesítésigazolást pótló jogintézményt**, a Teljesítésigazolási Szakértői Szervet a **2013. évi XXXIV. törvény** hozta létre.

E törvény mellett a **236/2013. (VI.30.) Kormányrendelet** szabályozza tevékenységét.

A Törvény célja kettős volt: a leginkább kiszolgáltatott **mikró- és kisvállalatok védelme**, az általuk elvégzett munka **kifizetésének elősegítése**, valamint a teljesítési biztosítékok (bankgarancia, biztosítás) jogtalan, **rosszhiszemű lehívásának megakadályozása**.

A TSZSZ rendkívül fontos szerepet tölt be az építőiparban, hiszen **mediátorként** igyekszik közelíteni egymás felé a vitás helyzetben lévő felek álláspontját, ezzel sokszor megelőzve a hosszadalmas és költséges peres eljárásokat.

A **TSZSZ szakvéleményre alapított per** (Tszsz tv. 5/A fejezet) olyan **kiemelt pertípus**, ahol az általános polgári peres eljárásokkal ellentétben az ügyet gyorsított eljárásban tárgyalják, melynek eredményeként **sokkal rövidebb idő** alatt lezajlik az eljárás és születik ítélet. A bíróság a felperes kérelmére - a felek meghallgatása nélkül - **ideiglenes intézkedéssel letétbe helyeztetheti** a vitatott összeget.

Szeretnénk kiemelni, hogy egyre több, nagy volumenű állami- és magánberuházás esetén a felek a **szerződésben rögzítik a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv eljárását** a bankgarancia lehívással kapcsolatosan. Ez azt jelenti, hogy ha a szerződés megkötését követően a bankgarancia lehívással kapcsolatban vitájuk támad, azt **egy harmadik független fél bevonásával (TSZSZ) rendezik**.

Indokolt lenne a **TSZSZ további megerősítése** az építőipar jelentős növekedésével együtt érzékelhető, rendkívüli mennyiségben felhalmozódott jogvita hatékony rendezésére.

Ezt tartalmazza az előkészületben lévő új Építési törvény is.

I. Teljesítési biztosítékok jogtalan, rosszhiszemű lehívásának megakadályozása

Bankgarancia lehívás indokoltságának vizsgálata

A bankgarancia lehívásának tárgyában benyújtott kérelem alapján a Magyar Bankszövetséggel együttműködésben a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv értesíti a kérelem beérkezéséről a bankgaranciát nyújtó pénzügyintézetet, amely a TSZSZ eljárás idejére a **lehívást felfüggeszti**. A bank a szakvélemény megállapításait figyelembe véve a **lehívást teljesíti vagy nem teljesíti**.

A TSZSZ fennállása alatt 198 bankgarancia lehívásra irányuló kérelem került befogadásra, amelyekben a **vitatott összeg összesen 17,7 Milliárd Ft volt**.

Az eljárások során **59 esetben találták részben vagy egészben a garancia lehívását indokoltnak összesen 4,5 Milliárd Ft értékben**.

Tehát a TSZSZ fennállása alatt több, mint 13,2 Mrd Ft garancia indokolatlan lehívását akadályozta meg ezzel segítve a vállalkozók likviditásának fenntartását, megakadályozva a tömeges felszámolási- és csődeljárásokat.

II. A magánszemélyek védelme

A TSZSZ feladatai a megalakulása óta változatlanok, azonban a **feladatok kiterjedtek** szélesebb társadalmi körre. A 2016-os jogszabálymódosítás következtében már **magánszemélyek és vállalkozások közötti** vitás kérdések rendezésében is eljár sokszor. A kérelmek kb. 1/3-át magánszemélyek adják be.

Ezen magánszemélyek túlnyomó többsége CSOK hitelből, illetve piaci lakáshitelből épített, és amikor vitás helyzet alakul ki a vállalkozóval, a **hitelfolyósítás is veszélybe kerül**.

Sajnos a kérelmek több mint a felét vissza kell utasítanunk az alul-dokumentáltság miatt. Nincs aláírt szerződés, költségvetés, így a szerződés szerinti teljesítés nem állapítható meg, ezáltal nem teljesülnek a törvény által előírt feltételek:

„A szakvélemény – a jogszabályban a szakértői vélemény tartalmára vonatkozó előírások szerint – a következő kérdések tárgyában készül:

a) a szerződés műszaki tartalma szerint a vállalkozót (alvállalkozót) terhelő munkák leírása,

b) az a) pont szerinti munkák közül a teljes bizonyossággal megállapíthatóan teljesített munkák mennyiségének és minőségének meghatározása,

c) az a) pont szerinti munkák közül a teljes bizonyossággal megállapíthatóan el nem végzett munkák meghatározása,

Az építési napló lezárásával kapcsolatos megkereséseket vissza kell utasítanunk, mert a TSZSZ-nek ilyen irányú jogosultsága nincs.

III. Mikró-, kis- és középvállalkozások védelme továbbra is kiemelt feladat.

A kérelmek kb. 40%-át mikró-, kis- és középvállalkozások adják be.

Sajnos a kisvállalkozásokra is jellemző, hogy sokszor szerződés nélkül, vagy nem megfelelő szerződés alapján végzik a munkájukat, így az ő kérelmeiknek is kb. 1/3-át vissza kell utasítanunk.

Nagyon sokszor, mint sub-alvállalkozók csak munkadíjra szerződnek anélkül, hogy annak igazolásának módját tisztáznák.

IV. A kérelmek számának és értékének alakulása:

Az alábbi ábra szemlélteti az TSZSZ-hez benyújtott kérelmek számának alakulását:

A 2019. évben beadott kérelemben szereplő vitatott összeg,

több mint **18,2 Mrd Ft** volt, amelyet a szakértői tanács vizsgált.

A 2020. évben beadott kérelemben szereplő vitatott összeg,
több mint **29,6 Milliárd Ft** volt, amelyet a szakértői tanács vizsgált.

A 2021. évben beadott kérelemben szereplő vitatott összeg,
több mint **33 Milliárd Ft** volt, amelyet a szakértői tanács vizsgált.

A 2022. évben beadott kérelemben szereplő vitatott összeg,
több mint **19 Milliárd Ft** volt, amelyet a szakértői tanács vizsgált.

A 2022. december 31-ig beadott kérelmek közül **a legmagasabb vitás összeg 2,05 Mrd Ft** volt.

A kérelmek tárgya magas- és mélyépítés szerinti csoportosításban: nagyságrendileg 90% a magasépítés aránya.

V. Együttműködéseink a Közbeszerzési Hatósággal, illetve a Pénzügyminisztériummal

A 236/2013. (VI.30.) Kormányrendelet alapján:

7a. Együttműködés a Közbeszerzési Hatósággal

9/A. § (1) A Szerv a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződések teljesítésének és módosításának Közbeszerzési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) által végzett ellenőrzéséről szóló Korm. rendeletben foglaltak szerint a Hatóság felkérésére szakértőként működik közre a Hatóság által végzett, közbeszerzési eljárások eredményeként kötött szerződések módosításának és teljesítésének hatósági ellenőrzése során.

Ennek megfelelően a jogszabálmódosító javaslatokra vonatkozó fejezetben kérjük megteremteni a jogi háttérét a Pénzügyminisztériummal folytatott együttműködésünkről is.

VI. Jogszabálmódosító javaslatok

A TSZSZ törvény 1. § (1 e) bekezdése alapján az államháztartásért felelős miniszter felkérésére

2019. évben: 101,

2020. évben: 377,

2021 évben: 161,

2022 évben: 89 eljárás indult az európai uniós és hazai költségvetési forrásból finanszírozott projektek költségnövekménye támogathatóságának vizsgálatára.

Ezek az eljárások a **TSZSZ tényleges ügyszámában nem jelennek meg**, azonban a szervezet számára komoly leterhelést, plusz feladatot jelentenek.

-Szükségesnek tartjuk a 236/2013. (VI.30.) Kormányrendelet 7a fejezete alapján 7b fejezettel az alábbiak szerint kiegészíteni:

7b. Együttműködés az államháztartásért felelős minisztériummal

(1) A Teljesítésigazolási Szakértői Szerv az államháztartásért felelős minisztérium felkérésére igazságügyi szakértőként működik közre az európai uniós és hazai költségvetési forrásból finanszírozott projektek költségnövekménye támogathatóságának vizsgálatára irányuló külön jogszabályban meghatározott eljárásban.

(2) Az (1) bekezdés szerint szakértői közreműködés esetében a 6. §, valamint 9. §-a nem alkalmazandó.

-Szükségesnek tartjuk a TSZSZ törvény (2013. évi XXXIV. törvény) és az Ügyrend közötti látszólagos ellentmondás feloldását, mivel a Törvény 6. § (2) b) pontja szerint a TSZSZ szakvéleménynek tartalmaznia kell a „*teljesített munkák mennyiségének és minőségének meghatározását.*” Ez a megfogalmazás megtéveszt sok kérelmezőt, elsősorban a magánépítetőket, akik azt várják, hogy a TSZSZ szakértők felméri az elkészült munkákat és megállapítják az esetleges értékcsökkenést is.

A TSZSZ nem vállalhatja át azokat a feladatokat, amelyeket a kérelmező műszaki ellenőrének kellett volna elvégeznie, ilyen mélységű vizsgálatot a TSZSZ eljárás jellege és Ügyrendje nem tesz lehetővé. A 236/2013. (VI. 30.) Korm.rendelet 6. § (7) bekezdése is csak azt írja elő, hogy a szakértői tanács a benyújtott iratok és a helyszíniszemle alapján alakítja ki véleményét.

Mindezek alapján a Törvény 6. § (2) b) pontját javasoljuk az alábbiak szerint módosítani:

„az a) pont szerinti munkák közül a teljes bizonyossággal megállapíthatóan teljesített munkák meghatározása ”

-Szükségesnek tartjuk a **szakértői létszám emelését 200 főről 250 főre**, mivel az elmúlt 4 évben megnövekedett ügyszám miatt a szakértőink rendkívül leterheltek. A **jelenlegi, havi 30-35** újonnan benyújtott kérelem azt jelenti, hogy a hosszabbítások miatt negyven fölött van a folyamatban levő ügyek száma. Ez a

három fős szakértői tanácsok figyelembevételével 120 szakértő folyamatos leterhelését jelenti, amely különösen a hiánykompetenciák esetében - **komoly problémát okoz.**

Mindezek alapján a 236/2013. (VI. 30.) Korm.rendelet 2. § (1) bekezdését javasoljuk az alábbiak szerint módosítani:

„A Szerv létszáma legfeljebb 252 fő melyből egy személy a szerv vezetője (továbbiakban vezető), egy személy vezető helyettes, további 250 személy, akik közül a vezető a Szerv nevében adott ügyben eljáró tanács tagjait kijelöli.”

Komoly problémát okoz a szakértői kar elöregedése.

A névlegesen 186 fős létszámból egészségügyi problémák miatt ténylegesen csak 140 fő vállal megbízást, az aktív tagok közül is mindössze 58 fő a 65 év alatti!

Ez nem csak TSZSZ probléma, hanem jellemző általában az igazságügyi szakértői tagságra is.

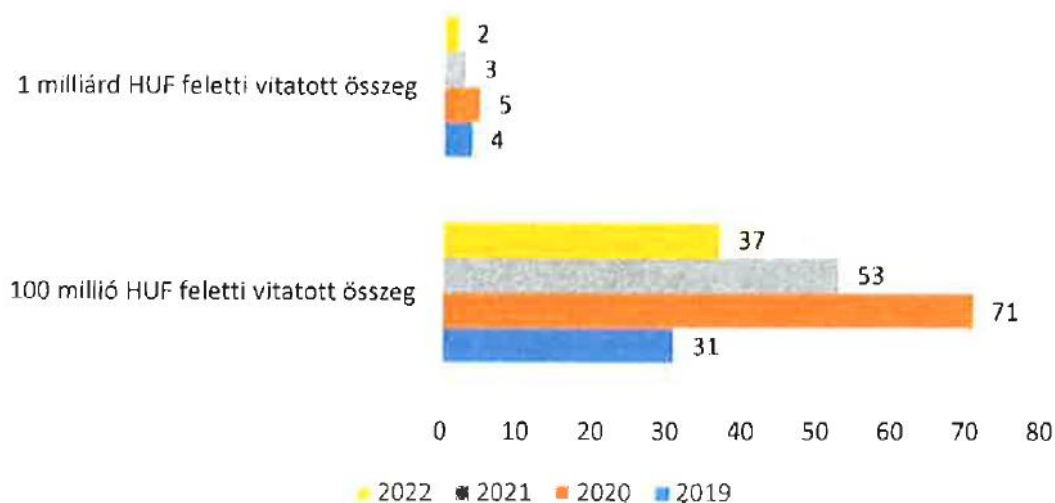
A probléma rövid távú megoldásához is feltétlenül szükséges a szakértői díjak jelentős emelése:

-Szükségesnek tartjuk a 236/2013. (VI. 30.) Korm.rendelet 9. § (2) bekezdés módosítását azzal, hogy a Kérelmező által befizetendő **szakértői díj alsó határát** a jelenleg 60.000,- forint helyett **200.000,- forintban, felső korlátját** a jelenlegi 450.000,- forint helyett magasabb, **2.000.000,- forintban állapítsa meg, valamint az emelkedő közlekedési és rezsi költségek miatt a költségátalány emelését 10 500 Ft-ról 21 000 Ft-ra történő emelését javasoljuk.**

A kérelmek között szereplő több száz milliós elszámolási viták vizsgálata jelentős időráfordítást igényel az eljáró szakértőktől. A jelenlegi díjazás ezt a többletmunkát nem tükrözi.

A kérelmezők évi több tíz milliárd forint árbevételű - részben külföldi tulajdonú - nagyvállalatok voltak, akik a piaci szakértői díj töredékéért kaptak szakvéleményt. A 100 millió Ft, illetve 1 milliárd Ft feletti vitatott összegű kérelmek darabszámát az alábbi táblázat szemlélteti:

Az elmúlt évek nagyobb volumenű beruházásai

A felső díjkorlát emelésével a kisvállalkozók és magánmegrendelők érdekei nem sérülnek.

-Szükségesnek tartjuk a Korm.rendelet 7. § (4) bekezdésének módosítását is.

A hatályos szövegben a helyszíni műszeres, illetve laboratóriumi műszeres vizsgálat költségeit a minőségi kifogással élő előlegezi meg. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a nem fizető kérelmezett - mivel nem érdeke - nem előlegezi meg a vizsgálatot, így a szakértői tanács nem tud érdemi megállapítást tenni.

Szintén felmerül, hogy tételes elszámolásnál a felek egymás felmérését nem fogadják el, ezért a műszeres, illetve laboratóriumi műszeres vizsgálat mellett **műszaki felmérés lehetőségeit** is biztosítani kellene.

Mindezek alapján a 236/2013. (VI. 30.) Korm.rendelet 7. § (4) bekezdését javasoljuk az alábbiak szerint módosítani:

„A Szerv szakvéleményének kialakítása érdekében helyszíni felmérés-műszeres vizsgálat vagy laboratóriumi műszeres vizsgálat szükségességét a szakértői tanács elnökének javaslata alapján a vezető állapítja meg, aki azt írásban elrendeli. A felmerülő költséget az érdekelt fél előlegezi meg.”

Ennek megfelelően módosítani kell a Korm.rendelet 7.§ (5) bekezdését is, ahol a laboratóriumi vizsgálat szövegrész helyébe a vizsgálat szó kerülne.

A 236/2013. (VI. 30.) Korm.rendelet 7. § (5) bekezdés módosításának szövegjavaslata:

„Az eljáró tanács ügyintézési határidejében az elrendelt vizsgálat időtartama nem számít bele.”

VII. Összefoglalva:

A fentiekben ismertetett változások szükségesek ahhoz, hogy a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv továbbra is betöltse a jogszabályokban meghatározott célját.

A TSZSZ jelenleg is működő szervezeti felépítése havi 20 ügy kezelésére hivatott. A TSZSZ szakvéleményre alapított peres ügyintézés kezdetekben még nem szerepelt a feladatok között. A naprakész nyilvántartásunk szerint 2021. évben átlagosan havi **36**, 2022. évben átlagosan havi **32 kérelem** érkezett be. Az elmúlt években megnövekedett a TSZSZ szakvéleményre alapított perek száma, ami többlet terhet ró a TSZSZ Titkárságra a bíróságok és a szakértők közötti kapcsolattartás végett. 2022. évben 35 bírósági szakaszba jutott ügyet kezeltünk, amelyből 12 jelenleg is folyamatban van, és az új bírósági ügyek száma is növekszik. A folyamatok szabályozására szükséges az Ügyrendünk aktualizálása is. A megnövekedett ügyszám mellett - a jogszabályi határidők betartásának biztosítása - az ügyintézői és a szakértői létszám bővítésének szükségességét jelzi.

A Teljesítésigazolási Szakértői Szerv irodája 2022. novemberében elköltözött, az MTVA Irodaházban (1016 Naphegy tér 8.) bérel irodákat a vezetők és a titkárság részére.

A szakmai munka mellett a TSZSZ vezetők és titkársági dolgozók a szakértők részére továbbképzést szervezett, mely konferencia a Lurdy házban került megrendezésre 2022. szeptember 30-án.

A szakértők munkájának támogatására beszerzésre került egy online szabványtár, nyomtatott formában készült el egy tájékoztató füzet és egy e-learning tananyag, ami a TSZSZ admin felületen korlátlanul hozzáférhető a szakértők számára.

A TSZSZ tevékenységének népszerűsítése céljából szintén készült egy nyomdai kiadvány a Bankgarancia útmutató címmel, valamint egy olyan e-learning tananyag, ami a TSZSZ honlapján (admin felület) és az MKIK e-Learning Tudástárában is elérhető bárki számára.

A TSZSZ kérelembefogadási (admin) rendszerének elektronikus ügyintézési funkcióit továbbfejlesztettük. Kiepítettük az interfész kapcsolatot az MKIK központi iratkezelő rendszere és a TSZSZ admin között. Élesítésre került a TSZSZ hivatali kapuja (KRID: MKIKTSZSZ), melyen keresztül automatikus iktatás mellett lehetőség nyílik az elektronikus ügyintézésre kötelezett ügyfelekkel a cégkapura/ügyfélkapura történő kommunikáció. HKP kiküldéssel érintett dokumentumok (első körben): a helyszíni szemle értesítő és a szakvélemény. A teljeskörű elektronikus ügyintézés megvalósításához jogszabály- és ügyrend módosításra van szükség, az elektronikus ügyintézési folyamatok szabályozásának hiányossága okán.

Budapest, 2023.02.23.

Tisztelettel,

